

Καθημερινές ιστορίες φορολογικής τρέλλας

Αντώνης Παπαγιάννης
Πνευμονολόγος

Η 16^η Απριλίου 2003 επρόκειτο να μπει στα βιβλία της Ιστορίας ως ημέρα της μεγάλης διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης: δέκα καινούργια κράτη, ανάμεσά τους και η Κύπρος, έβλεπαν τη μεγάλη πόρτα να ανοίγει μπροστά τους. Σε μερικές ώρες οι ηγέτες τους θα έβαζαν τις υπογραφές τους στους ογκώδεις τόμους της συνθήκης, για να αισθανθούν κι εκείνοι Ευρωπαίοι, με κεφαλαίο Ε. Ένα συναίσθημα που εμείς οι Έλληνες ζήσαμε εδώ και αρκετά χρόνια, και που δεν παύει να μας ‘ανεβάζει’ ψυχικά κάθε φορά που το σκεφτόμαστε (ας αφήσουμε προς το παρόν τις εξαιρέσεις).

Ωστόσο, σε προσωπική βάση, το μεγάλο αυτό γεγονός έπαιρνε δεύτερη θέση, μετά το ραντεβού μου με την οδοντίατρό μου (όχι, δεν την λένε Ιστορία), που όμως κι αυτό θα ακολουθούσε μια πρωινή επίσκεψη στην Εφορία (συγγνώμη για τη ρίμα). Οι επισκέψεις αυτές υποτίθεται ότι θα γίνονταν λιγότερο συχνές από την αρχή του 2003, μια και η φορολογική αρχή αποφάσισε ότι μπορούσε να μας επιτρέψει να εκδίδουμε αθεώρητα στοιχεία. Καλοσύνη της, είχα σκεφθεί τότε. Κάποιο λάκκο έχει η φάβα, έλεγε μια άλλη, πιο δύσπιστη φωνή μέσα μου.

Και ο λάκκος δεν άργησε να φανεί. Αθεώρητα στοιχεία, μας είπαν οι αρμόδιοι πριν περάσει ο πρώτος μήνας του έτους, θα δίνετε μόνο στους ασθενείς που βλέπετε μέσα στο ιατρείο σας. Σε όσους βλέπετε σε σπίτια και σε κλινικές, αλλά και στα ασφαλιστικά ταμεία που σας πληρώνουν με υποβολή καταστάσεων κτλ. θα πρέπει να εκδίδετε θεωρημένες και διάτρητες αποδείξεις, σαν αυτές που δίνετε μέχρι τώρα σε όλους. Οπότε, ελάτε ξανά να τρυπήσετε μερικά μπλοκ. Ποιος σας είπε ότι δεν θέλουμε να σας βλέπουμε κάθε τόσο;

Εξ ου και η παραπάνω επίσκεψη. Που σημαίνει—όπως πολύ καλά γνωρίζουν οι συνάδελφοι—στην καλύτερη περίπτωση μερικές ώρες (και στη

χειρότερη μερικές ημέρες) χαμένες σε αναμονή σε κάποιο στενό διάδρομο μαζί με αρκετούς έως πολλούς άλλους ομοιοπαθείς, υπό τον ήχο διαφόρων μελωδιών κινητών τηλεφώνων, και με προσφιλή μας απασχόληση τον κακεντρεχή σχολιασμό της φορολογικής αρχής και των ανθρώπων που την εκπροσωπούν. Ωστόσο η συγκεκριμένη αναμονή έδωσε αφορμή και για παραγωγικό συλλογισμό.

Αναρωτήθηκα λοιπόν, όχι για πρώτη φορά, για την σκοπιμότητα της ταλαιπωρίας αυτής, που ταλανίζει πάμπολλους συνανθρώπους μας. Θα ήταν άραγε δύσκολο να στέλνουμε ταχυδρομικά μια αίτηση στην αρμόδια ΔΟΥ ότι θέλουμε να θεωρήσουμε δέκα διπλότυπα με αρίθμηση από 1 έως 500 και να ζητούμε να μας αποστείλει τα αντίστοιχα αυτοκόλλητα σήματα θεώρησης; Πολύ απλά, θα μπορούσαμε να κολλήσουμε μόνοι μας από ένα τέτοιο σήμα στο πίσω μέρος του κάθε μπλοκ, και να το έχουμε έτοιμο για κάθε νόμιμη χρήση. Τι προσθέτει το τρύπημα των σελίδων, πέρα από το ότι δυσκολεύει το γράψιμο πάνω στις τρύπες;

Μια τέτοια μέθοδος θα απάλασσε τους εφοριακούς υπαλλήλους από ένα μονότονο, άχαρο και ψυχοφθόρο έργο, και θα εξοικονομούσε για τους φορολογουμένους επαγγελματίες κυριολεκτικά χιλιάδες ανθρωπόωρες, τις οποίες θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν παραγωγικά και χωρίς να τους ανεβαίνει η πίεση.

Αν κάποιος ισχυριζόταν ότι με τον τρόπο αυτό δεν διευκολύνεται ο έλεγχος, θα απαντούσα ότι έχει πολύ μεγαλύτερη σημασία η διευκόλυνση των φορολογουμένων (που τελικά πληρώνουν πολλαπλώς το μάρμαρο). Ακόμη περισσότερο όμως, πιστεύω ότι η απλούστευση των διαδικασιών σε συνδυασμό με την κατάλληλη ενημέρωση και τη συνέπεια στην εφαρμογή τους (όχι αλλαγές στον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων κάθε

τρεις και λίγο, και όποιος πρόλαβε να τις μάθει) – αλλά και το σωστό παράδειγμα της δημόσιας διοίκησης – θα οδηγούσε στην καλλιέργεια μιας πιο σωστής φορολογικής συνείδησης. **Όσο απλούστερες οι διαδικασίες, τόσο ευκολότερη γίνεται η τήρησή τους.** Όσο πιο πολύπλοκες οι λογιστικές απαιτήσεις, τόσο μπαίνει ο φορολογούμενος στον πειρασμό να τις παρακάμψει όπου μπορεί για να κάνει τη ζωή του ευκολότερη, έστω και με κίνδυνο παρανομίας. Κι αν η ποινή για τις φορολογικές παραβάσεις έφθανε – ανάλογα με τη βαρύτητα του παραπτώματος – στην αφαίρεση της αδείας επαγγέλματος για προοδευτικά μεγαλύτερο διάστημα (π.χ. 1 μήνας, 3 μήνες, 6 μήνες κτλ.), πόσοι επαγγελματίες θα ήσαν διατεθειμένοι να ρισκάρουν τον βιοπορισμό τους για το άνομο 'κέρδος';

Οι σκέψεις αυτές κι άλλες παρόμοιες πέρασαν

από το μυαλό μου τις ώρες που περίμενα στο διάδρομο, ακούγοντας τους συνηθισμένους διαλόγους: «Βγήκε κατάσταση κι έχει κλείσει για σήμερα». «Ένας υπάλληλος είναι μόνο, και θα δει είκοσι άτομα και τέλος». «Εγώ ήρθα και χθες, και δεν με πήραν». «Πήγαινε στον Έφορο, μπορεί να σου λύσει το πρόβλημα». Θυμήθηκα ότι δυο καλοκαίρια που είχα εργασθεί προσωρινά στο εξωτερικό είχα εκκαθαρίσει την εκεί φορολογική δήλωσή μου από το τηλέφωνο, με μόνο στοιχείο τον αριθμό μητρώου μου, χωρίς να χρειασθεί να μετακινηθώ από το σπίτι ή να περιμένω πουθενά. Η επιστροφή του φόρου ήταν άμεση, με το ταχυδρομείο.

«Όλοι οι Ευρωπαίοι είναι ίσοι, αλλά μερικοί φαίνεται ότι είναι πιο ίσοι από τους άλλους», σκέφθηκα καθώς είδα να φτάνει η γυναίκα μου για να με αντικαταστήσει στην ουρά. Έπρεπε να προλάβω και την οδοντίατρο.

